

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 864/2007/EK RENDELETE

(2007. július 11.)

a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról („Róma II.”)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 61. cikke c) pontjára és 67. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően, az egyeztetőbizottság által 2007. június 25-én jóváhagyott közös szövegtervezet figyelembevételével ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A Közösség célul tűzte ki a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fenntartását és fejlesztését. E térség fokozatos létrehozása érdekében a Közösség a belső piac megfelelő működéséhez szükséges mértékben intézkedéseket fogad el a határokon átnyúló hatású polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatosan.
- (2) A Szerződés 65. cikkének b) pontja szerint ezek az intézkedések magukban foglalják a tagállamokban alkalmazandó kollíziós, illetve joghatóságra vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségének előmozdítását.
- (3) Az Európai Tanács 1999. október 16-án és 16-án Tampereben tartott ülésén jóváhagyta az igazságügyi hatóságok ítéletei és egyéb határozatai kölcsönös elismerésének elvét, mint a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapját, és felkérte a Tanácsot és a Bizottságot, hogy fogadjanak el egy programot a kölcsönös elismerés elvének végrehajtására irányuló intézkedésekről.
- (4) 2000. november 30-án a Tanács elfogadta a Bizottságnak és a Tanácsnak a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerése elvének megvalósítására irányuló közös programját ⁽³⁾. A program a kollíziós szabályok harmonizációjához kapcsolódó olyan intézkedéseket határoz meg, amelyek elősegítik az ítéletek kölcsönös elismerését.

- (5) Az Európai Tanács által 2004. november 5-én elfogadott hágai program ⁽⁴⁾ a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra vonatkozó kollíziós szabályokkal („Róma II.”) kapcsolatos munka tevékeny folytatására szólított fel.
- (6) A belső piac megfelelő működése – annak érdekében, hogy előreláthatóbbá váljon a jogviták kimenetele, valamint hogy javuljon az alkalmazandó joggal kapcsolatos biztonság és az ítéletek szabad mozgása – szükségessé teszi azt, hogy a tagállamokban hatályos kollíziós szabályok ugyanazt a nemzeti jogot határozzák meg, függetlenül attól, hogy melyik országban található az a bíróság, amely előtt keresetet indítanak.
- (7) E rendelet tárgyi hatályának és rendelkezéseinek összhangban kell lenniük a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelettel ⁽⁵⁾ (Brüsszel I.) és a szerződéses kötelmi viszonyokra alkalmazandó joggal foglalkozó jogi eszközökkel.
- (8) Ez a rendelet az eljáró bíróság jellegére tekintet nélkül alkalmazandó.
- (9) Az *acta iure imperii* elvéből fakadó követeléseknek magukban kell foglalniuk az állam nevében eljáró tisztviselőkkel szembeni követeléseket, valamint a hatósági intézkedésekkel kapcsolatos felelősséget, beleértve a hatóságilag kinevezett tisztségviselők felelősségét is. Ezért ezeket a kérdéseket ki kell zárni e rendelet hatálya alól.
- (10) A családi kapcsolatok az egyenes ági rokonságot, a házasságot, a sógorságot és az oldalági rokonságot foglalják magukban. Az 1. cikk (2) bekezdésében említett, a házassághoz vagy egyéb családi kapcsolatokhoz hasonló joghatású kapcsolatokra vonatkozó utalást azon tagállam joga szerint kell értelmezni, ahol az eljáró bíróság található.
- (11) A szerződésen kívüli kötelmi viszonyok fogalma tagállamonként eltérő. Ezért e rendelet alkalmazásában a szerződésen kívüli kötelmet önálló fogalomként kell értelmezni. Az e rendeletben meghatározott kollíziós szabályok alkalmazandók az objektív felelősségen alapuló szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra is.
- (12) Az alkalmazandó jognak szabályoznia kell a jogellenes károkozásért való felelősségvállalás képességének kérdését is.

⁽¹⁾ HL C 241., 2004.9.28., 1. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2005. július 6-i véleménye (HL C 157. E, 2006.7.6., 371. o.), a Tanács 2006. szeptember 25-i közös álláspontja (HL C 289. E, 2006.11.28., 68. o.) és az Európai Parlament 2007. január 18-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament 2007. július 10-i jogalkotási állásfoglalása és a Tanács 2007. június 28-i határozata.

⁽³⁾ HL C 12., 2001.1.15., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 53., 2005.3.3., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 12., 2001.1.16., 1. o. A legutóbb az 1791/2006/EK rendelettel (HL L 363., 2006.12.20., 1. o.) módosított rendelet.

- (13) A közösségi jogviták felei közötti verseny torzulásának kockázata akkor hárítható el, ha egységes szabályokat alkalmaznak, tekintet nélkül a felek által választott jogra.
- (14) A jogbiztonság követelménye és az egyedi ügyekben az igazságtétel iránti igény a jog érvényesülésén alapuló térség alapvető elemei. E rendelet azon kapcsoló tényezőkről rendelkezik, amelyek e cél elérését a legmegfelelőbben biztosítják. Ezért e rendelet az általános szabály mellett különös szabályokról is rendelkezik, és egyes rendelkezésekben „menekülési záradékot” tartalmaz, amely eltérést enged e szabályoktól, amikor az eset összes körülménye alapján egyértelmű, hogy a jogellenes károkozás nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy másik országhoz. E szabálycsoport a kollíziós szabályok rugalmas keretét alkotja. Egyben az eljáró bíróság számára lehetővé teszi az egyedi ügyek megfelelő elbírálását.
- (15) Szinte az összes tagállamban a *lex loci delicti commissi* elve az alapmegoldás a szerződésen kívüli kötelmi viszonyok esetében, amikor azonban az ügyet alkotó különböző tényezők több ország között oszlanak meg, az elvet a gyakorlatban eltérően alkalmazzák. Ez a helyzet az alkalmazandó jog tekintetében bizonytalanság forrása lehet.
- (16) Az egységes szabályoknak a bírósági határozatok kiszámíthatóságát kell erősíteniük, valamint biztosítaniuk kell a felelősnek tekintett és a kárt elszenvedő személy érdekei közötti ésszerű egyensúlyt. Az azon országgal való kapcsolat, amelyben a tényleges káresemény bekövetkezik (*lex loci damni*), méltányos egyensúlyt teremt a felelősnek tekintett személy és a kárt elszenvedő személy érdekei között, továbbá a polgári jogi felelősség modern megközelítését és az objektív felelősség rendszereinek fejlődését is tükrözi.
- (17) Az alkalmazandó jogot a kár bekövetkezésének helye szerint kell meghatározni, függetlenül attól, hogy annak közvetett következményei mely országban vagy országokban jelenhetnek meg. Ennek megfelelően személyi sérülés vagy anyagi kár esetén a kár bekövetkezésének helye szerinti ország az, ahol a sérülést elszenvedték, vagy ahol az anyagi kár ténylegesen bekövetkezett.
- (18) E rendeletben általános szabályként a 4. cikk (1) bekezdésében foglalt *lex loci damni* elvét kell alkalmazni. Kivételnek kell tekinteni ezen általános elv alól a 4. cikk (2) bekezdését, amely különös kapcsolatot hoz létre abban az esetben, ha a felek szokásos tartózkodási helye ugyanazon országban található. A 4. cikk (3) bekezdése egy „menekülési záradékként” értelmezendő a 4. cikk (1) és (2) bekezdéséhez képest, amennyiben az eset körülményei alapján egyértelmű, hogy a jogellenes károkozás nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy másik országhoz.
- (19) Különös szabályokat kell megállapítani azon különleges jogellenes károkozások esetére, amelyekben az általános szabály nem teszi lehetővé az érintett érdekek közötti ésszerű egyensúly megteremtését.
- (20) A termékfelelősség tekintetében a kollíziós szabálynak meg kell felelnie a modern, csúcstechnológiát alkalmazó társadalomban rejlő kockázatok méltányos megosztására, a fogyasztók egészségének védelmére, az innováció ösztönzésére, a torzulásoktól mentes verseny biztosítására és a kereskedelem megkönnyítésére irányuló céloknak. E célok tekintetében kiegyensúlyozott megoldást jelent a kapcsolószabályok olyan lépcsőzetes rendszerének kialakítása, amelyhez egy kiszámíthatósági záradék is kapcsolódik. Elsőként azon ország jogát kell figyelembe venni, amelyben a kárt elszenvedő személy a kár bekövetkezésekor szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett, amennyiben a terméket abban az országban forgalomba hozták. A lépcső további fokai akkor érvényesülnek, ha a terméket nem hozták abban az országban forgalomba, a 4. cikk (2) bekezdésének és egy másik országhoz való nyilvánvalóan szorosabb kapcsolódás lehetőségének sérelme nélkül.
- (21) A 6. cikkben foglalt különös szabály nem képez kivételt a 4. cikk (1) bekezdésében foglalt általános szabály alól, hanem egyértelművé teszi azt. A tisztességtelen versennyel összefüggő esetekben a kollíziós szabálynak biztosítania kell a verseny résztvevőinek, a fogyasztóknak és általában a köznek a védelmét, valamint a piacgazdaság megfelelő működését. Az azon ország jogával való kapcsolat, amelyben a versenyviszonyok vagy a fogyasztók kollektív érdekei érintettek vagy érintettek lehetnek, általában megfelel e céloknak.
- (22) A 6. cikk (3) bekezdésében foglalt, versenykorlátozásokból származó szerződésen kívüli köteleknek magukban kell foglalniuk mind a nemzeti, mind a közösségi versenyjog megsértését. Az ilyen szerződésen kívüli kötelmi viszonyok esetében alkalmazandó jognak azon ország jogának kell lennie, amelynek piaca érintett vagy érintve lehet. Azon esetekben, ahol több ország piaca érintett vagy lehet érintett, a felperesnek lehetőséget kell biztosítani, hogy bizonyos körülmények között keresetét az eljáró bíróság jogára alapítsa.
- (23) E rendelet alkalmazásában a versenykorlátozás fogalmának magában kell foglalnia azon tilalmakat, amelyek a vállalkozások közötti olyan megállapodásokra, vállalkozások társulásai által hozott olyan döntésekre és a vállalkozások olyan összehangolt magatartásaira vonatkoznak, amelyek célja vagy hatása a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása valamely tagállamban vagy a belső piacon, valamint a piaci erőfölénnyel való visszaélés tilalma valamely tagállamban vagy a belső piacon, ha e megállapodásokat, döntéseket, összehangolt magatartásokat vagy visszaéléseket az EK-Szerződés 81. és 82. cikke vagy valamely tagállam joga tiltja.
- (24) A „környezeti kár” fogalma úgy értelmezendő, mint a természeti erőforrásokban, mint például a vízben, földben vagy levegőben bekövetkezett kedvezőtlen változás, vagy egy természeti erőforrás által más természeti erőforrás vagy a köz javára betöltött funkcióban beálló romlás, vagy az élő szervezetek változatosságának csökkenése.

- (25) A környezeti károk tekintetében a Szerződés 174. cikke – amely kimondja, hogy az elővigyázatosság és a megelőzés elve, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elve, valamint a „szennyező fizet” elv alapján magas szintű védelmet kell biztosítani – teljes mértékben indokoltá teszi a károsult személy javára történő megkülönböztetés elvének alkalmazását. Azt a kérdést, hogy a kártérítést követelő személy mikor választhatja meg az alkalmazandó jogot, az eljáró bíróság helye szerinti tagállam jogának megfelelően kell meghatározni.
- (26) A szellemi tulajdonjogok megsértése esetén fenn kell tartani a *lex loci protectionis* általánosan elismert elvét. E rendelet alkalmazásában a „szellemi tulajdonjog” kifejezést például a szerzői és a szomszédos jogokra, az adatbázisok védelmére vonatkozó *sui generis* jogra, valamint az ipari tulajdonjogra vonatkozó fogalomként kell értelmezni.
- (27) A szervezett fellépés – így például a sztrájk vagy a munkabeszüntetés – pontos fogalma tagállamonként eltér, és arra az egyes tagállamok belső szabályai vonatkoznak. Ezért ez a rendelet a munkavállalók és a munkaadók jogainak és kötelességeinek védelme céljából általános elvként úgy tekinti, hogy annak az országnak a jogát kell alkalmazni, ahol a szervezett fellépésre sor került.
- (28) A 9. cikk szervezett fellépésre vonatkozó különös szabálya nem érinti a nemzeti jognak megfelelően végrehajtott szervezett fellépésre vonatkozó feltételeket, valamint nem érinti a munkavállalók képviselői szervezeteinek vagy a szakszervezeteknek az adott tagállam jogában meghatározott jogállását.
- (29) Különös szabályokat kell megállapítani a jogellenes károkozásnak nem minősülő esetekre, így például a jogalap nélküli gazdagodásból, a megbízás nélküli ügyvitelből vagy a *culpa in contrahendo*-ból eredő károkozások esetére is.
- (30) A *culpa in contrahendo* e rendelet alkalmazásában önálló fogalom, és nem szükségszerűen a nemzeti jogban használt fogalom alapján értelmezendő. Ide tartozik a közzétételi kötelezettség megsértése és a szerződésre irányuló tárgyalások megghiúsulása. A 12. cikk csak a szerződéskötést megelőzően folytatott tárgyalásokkal közvetlen kapcsolatba hozható, szerződésen kívüli kötelezések terjed ki. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a szerződés megtárgyalása alatt valamely személy személyi sérülést szenved el, akkor e rendelet 4. cikkét vagy egyéb vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (31) A felek autonómiája elvének tiszteletben tartása és a jogbiztonság érdekében a felek számára lehetővé kell tenni, hogy megválaszthassák a szerződésen kívüli kötelmi viszonyra alkalmazandó jogot. E jogválasztásnak kifejezettnek, vagy annak az eset körülményeiből kellő bizonyossággal megállapíthatónak kell lennie. A bíróságnak a megállapodás fennállásának megállapításakor tiszteletben kell tartania a felek szándékát. A gyengébb felek védelmében a választást bizonyos feltételekhez kell kötni.
- (32) A közérdeken alapuló bizonyos megfontolások indokolják a tagállami bíróságok azon lehetőségét, hogy kivételes körülmények között, a közrenden és az elsőbbséget élvező kötelező rendelkezéseken alapuló indokkal kivételt tegyenek. Így különösen az e rendelet által kijelölt jog olyan rendelkezésének alkalmazása, amely túlzott mértékű, nem kiegyenlítő, hanem elrettentő vagy megtorló jellegű kártérítés megítélését eredményezné, az eset körülményei és az eljáró bíróság tagállamának jogrendje fényében a fórum közrendjével ellentétesnek tekinthető.
- (33) A közúti balesetek áldozatainak megítélt kártérítésre vonatkozó jelenlegi nemzeti szabályoknak megfelelően, a személyi sérüléssel kapcsolatos kár számszerűsítések olyan esetekben, ha a baleset az áldozat szokásos lakóhelyétől eltérő államban következik be, az eljáró bíróságnak figyelemmel kell lennie az adott áldozat tényleges körülményeire, beleértve különösen a tényleges veszteséget, valamint az utókezelés és az orvosi kezelés költségeit.
- (34) A felek közötti ésszerű egyensúly megteremtése érdekében megfelelő mértékben figyelembe kell venni az abban az országban hatályos biztonsági és magatartási szabályokat, amelyben a kárt okozó cselekményt elkövették, még akkor is, ha a szerződésen kívüli kötelmi viszonyra egy másik ország joga alkalmazandó. A „biztonsági és magatartási szabályok” kifejezést úgy kell értelmezni, mint amely magában foglal minden, biztonsággal és magatartással kapcsolatos szabályozást, beleértve például baleset esetén a közúti biztonsági szabályokat.
- (35) El kell kerülni azt a helyzetet, amikor a kollíziós szabályok több jogi eszközben találhatók, és e szabályok között eltérések mutatkoznak. Ez a rendelet ugyanakkor nem zárja ki a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra vonatkozó kollíziós szabályok felvételének lehetőségét a közösségi jogi rendelkezésekbe egyedi ügyek tekintetében.
- E rendelet nem sértheti azon egyéb jogi eszközök alkalmazását, amelyek a belső piac megfelelő működésének elősegítését szolgáló rendelkezéseket határoznak meg, amennyiben azok nem alkalmazhatók az e rendelet szabályai által kijelölt joggal együtt. Az e rendeletben foglalt szabályok által kijelölt alkalmazandó jog rendelkezéseinek alkalmazása nem korlátozhatja az áruk és szolgáltatások szabad mozgását a közösségi jogi eszközökben – így a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) ⁽¹⁾ – szabályozott módon.

⁽¹⁾ HL L 178., 2000.7.17., 1. o.

- (36) A tagállamok által vállalt nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartása megköveteli, hogy e rendelet ne sértse azokat a nemzetközi egyezményeket, amelyekben egy vagy több tagállam e rendelet elfogadásakor részes. A szabályokhoz történő könnyebb hozzáférés céljából a Bizottság a tagállamok által közölt információk alapján közzé kell, hogy tegye az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* a vonatkozó egyezmények jegyzékét.
- (37) A Bizottság javaslatot nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak azon eljárásokra és feltételekre vonatkozóan, amelyek alapján a tagállamok egyéni és kivételes esetekben, ágazati kérdésekben jogosultak harmadik országokkal a saját nevükben a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó megállapodásokról tárgyalni és ilyen megállapodásokat kötni.
- (38) Mivel e rendelet célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és az e rendelet léptéke és hatásai miatt közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az említett cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (39) Az Egyesült Királyság és Írország az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban részt vesz e rendelet elfogadásában és alkalmazásában.
- (40) Dánia az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban e rendelet elfogadásában nem vesz részt, ezért e rendelet nem kötelezi, és alkalmazása rá nem vonatkozik.
- (2) E rendelet hatálya nem terjed ki a következőkre:
- a családi kapcsolatokból és az ilyen kapcsolatokra alkalmazandó jog szerint hasonló joghatásúnak tekintett kapcsolatokból – beleértve a tartási kötelezettséget is – eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyok;
 - a házassági vagyoni jogból eredő, és az ilyen kapcsolatokra alkalmazandó jog szerint a házasságával hasonló joghatásúnak tekintett kapcsolatokra alkalmazandó vagyoni jogi jogszabályokból, továbbá a végrendeletből és öröklésből eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyok;
 - a váltókból, csekkekből és saját váltókból, továbbá más átruházható értékpapírokból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyok, amennyiben az ilyen átruházható értékpapírokon alapuló kötelezettségek azok átruházható jellegéből fakadnak;
 - a társasági jogból, valamint más jogi személyekre vagy jogi személyiség nélküli szervezetekre vonatkozó jogból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyok – például a társaságok és más jogi személyek vagy jogi személyiség nélküli szervezetek bejegyzés útján vagy más módon történő létrehozásával, jogképességével, belső szervezetével vagy felhasználásával kapcsolatos kérdésekben –, a tisztviselőknek és tagoknak a társaság vagy szervezet kötelezettségeiért való személyes felelősségéből, továbbá a számviteli iratok jog szerinti könyvvizsgálata során a könyvvizsgálóknak a társasággal vagy annak tagjaival szembeni személyes felelősségéből származó szerződésen kívüli kötelmi viszonyok;
 - az önkéntesen létrehozott célvagyon („trust”) kötelezettségvállalói, vagyongazdálkodói és kedvezményezettjei közötti kapcsolatból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyok;
 - az atomkárokból származó szerződésen kívüli kötelmek,
 - a magánélet és a személyiségi jogok – többek között a jó hírnév – megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyok.
- (3) A 21. és 22. cikk sérelme nélkül e rendelet a bizonyításra és az eljárási kérdésekre nem alkalmazandó.
- (4) E rendelet alkalmazásában „tagállam” Dánia kivételével bármely tagállam.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

HATÁLY

1. cikk

Hatály

(1) Ezt a rendeletet a polgári és kereskedelmi ügyek területét érintő, olyan szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra kell alkalmazni, amelyek több állam jogához kapcsolódnak. Ez a rendelet nem alkalmazandó különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, illetve az állami közhatalom gyakorlása során meg tett intézkedésekkel és elkövetett mulasztásokkal kapcsolatos állami felelősségre (*acta iure imperii*).

2. cikk

Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

(1) E rendelet alkalmazásában a kár magában foglalja a jogellenes károkozásból, a jogalap nélküli gazdagodásból, a megbízás nélküli ügyvitelből vagy a *culpa in contrahendó*ból származó valamennyi következményt.

(2) Ez a rendelet a valószínűleg felmerülő, szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra is alkalmazandó.

(3) E rendeletben:

a) a kárt okozó esemény magában foglalja a valószínűleg bekövetkező kárt okozó eseményeket; és

b) a kár magában foglalja a valószínűleg bekövetkező kárt.

3. cikk

Egyetemes alkalmazás

Az e rendelet által meghatározott jogot akkor is alkalmazni kell, ha e jog nem egy tagállam joga.

II. FEJEZET

JOGELLENES KÁROKOZÁS

4. cikk

Általános szabály

(1) Ha e rendelet másképp nem rendelkezik, a jogellenes károkozásból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyra azon ország jogát kell alkalmazni, amelyben a kár bekövetkezik, függetlenül attól, hogy mely országban következett be a kárt okozó esemény, valamint függetlenül attól, hogy ezen esemény közvetett következményei mely országban vagy országokban következnek be.

(2) Ha azonban a károkozásért felelősnek tekintett személy és a kárt elszenvedő személy szokásos tartózkodási helye a kár bekövetkezésének időpontjában ugyanabban az országban található, a jogellenes károkozásra ezen ország jogát kell alkalmazni.

(3) Amennyiben az eset valamennyi körülménye alapján egyértelmű, hogy a jogellenes károkozás nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy, az (1) vagy (2) bekezdésben említettektől eltérő országhoz, akkor e másik ország jogát kell alkalmazni. Egy másik országgal fennálló nyilvánvalóan szorosabb kapcsolat alapulhat különösen a felek között már fennálló olyan jogviszonyon, így például szerződésen, amely szorosan kapcsolódik a szóban forgó jogellenes károkozáshoz.

5. cikk

Termékfelelősség

(1) A 4. cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül, a termék által okozott kárból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyra alkalmazandó jog a következő:

a) azon ország joga, amelyben a kárt elszenvedő személy a kár bekövetkezésékor szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett, amennyiben a terméket abban az országban forgalomba hozták; vagy, ennek hiányában,

b) azon ország joga, amelyben a terméket beszerezték, amennyiben a terméket abban az országban forgalomba hozták; vagy, ennek hiányában,

c) azon ország joga, amelyben a kár bekövetkezett, amennyiben a terméket abban az országban forgalomba hozták.

Abban az esetben azonban, ha a felelősnek tekintett személy nem láthatta előre ésszerűen a terméknek vagy az azzal azonos típusú terméknek az a), b) vagy c) pont alapján alkalmazandó jog szerinti országban való forgalomba hozatalát, az alkalmazandó jog e személy szokásos tartózkodási helye szerinti ország joga.

(2) Amennyiben az eset valamennyi körülménye alapján egyértelmű, hogy a jogellenes károkozás nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy, az (1) bekezdésben említettektől eltérő országhoz, akkor e másik ország jogát kell alkalmazni. Egy másik országgal fennálló nyilvánvalóan szorosabb kapcsolat alapulhat különösen a felek között már fennálló olyan jogviszonyon, így például szerződésen, amely szorosan kapcsolódik a szóban forgó jogellenes károkozáshoz.

6. cikk

Tisztességtelen verseny és a szabad versenyt korlátozó cselekmények

(1) A tisztességtelen versenyt megvalósító cselekményből eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyra alkalmazandó jog azon ország joga, amelyben az a versenyviszonyokat vagy a fogyasztók kollektív érdekeit sérti vagy sértheti.

(2) Amennyiben a tisztességtelen versenyt megvalósító cselekmény a verseny kizárólag egy meghatározott résztvevőjének érdekeit sérti, akkor a 4. cikket kell alkalmazni.

(3) a) A verseny korlátozásából eredő szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jog annak az országnak a joga, amelynek piaca érintett vagy érintve lehet.

b) Ha a piac több országban is érintett vagy érintve lehet, a kártérítési igényt érvényesíteni kívánó személy – aki az alperes állandó lakóhelye szerinti bíróságon kezdeményez peres eljárást –, alapozhatja a keresetét az eljáró bíróság helye szerinti jogra is, feltéve ha azon tagállam piacát a kereset alapját képező szerződésen kívüli kötelmi viszonyt eredményező versenykorlátozás közvetlenül és jelentősen érinti; amennyiben – a joghatóságra alkalmazandó szabályoknak megfelelően – a felperes több alperes ellen kezdeményez peres eljárást ezen a bíróságon, kizárólag akkor alapozhatja keresetét az e bíróság helye szerinti jogra, ha a valamennyi alperes ellen irányuló kereset alapját képező versenykorlátozás azon bíróság országának piacát is közvetlenül és jelentősen érinti.

(4) Az e cikk szerint alkalmazandó jogtól nem lehet a 14. cikk szerint megállapodás útján eltérni.

7. cikk

Környezeti károk

A környezeti károkból vagy az ilyen károkból eredő, személyeket ért vagy dolgokban okozott károkból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyra alkalmazandó jogot a 4. cikk (1) bekezdésének alkalmazásával kell meghatározni, kivéve, ha a kártérítést követelő személy úgy dönt, hogy követelését annak az országnak a jogára alapozza, amelyben a károkozó esemény bekövetkezett.

8. cikk

A szellemi tulajdonjogok megsértése

(1) A szellemi tulajdonjog megsértéséből eredő, szerződésen kívüli kötelmi viszonyra annak az országnak a jogát kell alkalmazni, amelyre az oltalmat igényelték.

(2) Az egységes közösségi oltalommal védett szellemi tulajdonjog megsértéséből eredő, szerződésen kívüli kötelmi viszony esetén az alkalmazandó jog az irányadó közösségi jogi eszköz által nem szabályozott valamennyi kérdésben a jogsértés elkövetésének helye szerinti ország joga.

(3) Az e cikk szerint alkalmazandó jogtól nem lehet a 14. cikk szerint megállapodás útján eltérni.

9. cikk

Szervezett fellépés

A 4. cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül, a munkavállalói vagy munkáltatói minőségben eljáró személynek, vagy az ezek szakmai érdekeit képviselő szervezetnek az olyan károkért való felelősségét érintő szerződésen kívüli kötelmi viszonyra, amely egy kilátásba helyezett vagy megvalósított szervezett fellépésből ered, azon ország jogát kell alkalmazni, amelyben a szervezett fellépésre sor fog kerülni vagy sor került.

III. FEJEZET

JOGALAP NÉLKÜLI GAZDAGODÁS, MEGBÍZÁS NÉLKÜLI ÜGYVITEL ÉS CULPA IN CONTRAHENDO

10. cikk

Jogalap nélküli gazdagodás

(1) Amennyiben a jogalap nélküli gazdagodásból – beleértve a jogosulatlanul kifizetett összegeket – eredő szerződésen kívüli kötelmi viszony a felek között fennálló olyan jogviszonnyal – például szerződéssel vagy jogellenes károkozással – függ össze, amely szorosan kapcsolódik az említett jogalap nélküli gazdagodáshoz, akkor az e jogviszonyra irányadó jogot kell alkalmazni.

(2) Amennyiben az alkalmazandó jog az (1) bekezdés alapján nem határozható meg, és amennyiben a felek szokásos tartózkodási helye a jogalap nélküli gazdagodáshoz vezető esemény bekövetkezésakor ugyanabban az országban található, az alkalmazandó jog ezen ország joga.

(3) Amennyiben az alkalmazandó jog az (1) és a (2) bekezdés alapján nem határozható meg, az alkalmazandó jog a jogalap nélküli gazdagodás bekövetkezésének helye szerinti ország joga.

(4) Amennyiben az eset valamennyi körülménye alapján egyértelmű, hogy a jogalap nélküli gazdagodásból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszony nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik az (1), (2) és (3) bekezdésben említettektől eltérő országhoz, akkor e másik ország jogát kell alkalmazni.

11. cikk

Megbízás nélküli ügyvitel

(1) Amennyiben egy másik személy ügyeivel kapcsolatban megbízás nélkül tett cselekményből eredő szerződésen kívüli kötelmi viszony a felek között fennálló olyan jogviszonnyal – például szerződéssel vagy jogellenes károkozással – függ össze, amely szorosan kapcsolódik az említett szerződésen kívüli kötelmi viszonyhoz, akkor arra az e jogviszonyra irányadó jogot kell alkalmazni.

(2) Amennyiben az alkalmazandó jog az (1) bekezdés alapján nem határozható meg, és amennyiben a felek szokásos tartózkodási helye a kárt okozó esemény bekövetkezésakor ugyanabban az országban található, az alkalmazandó jog ezen ország joga.

(3) Amennyiben az alkalmazandó jog az (1) és a (2) bekezdés alapján nem határozható meg, az alkalmazandó jog azon ország joga, ahol az ügy ellátására sor került.

(4) Amennyiben az eset valamennyi körülménye alapján egyértelmű, hogy a másik személy ügyeivel kapcsolatban megbízás nélkül tett cselekményből származó szerződésen kívüli kötelmi viszony nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy, az (1), (2) és (3) bekezdésben említettektől eltérő országhoz, akkor e másik ország jogát kell alkalmazni.

12. cikk

Culpa in contrahendo

(1) A szerződés megkötését megelőzően folytatott tárgyalásokból eredő olyan szerződésen kívüli kötelmi viszonyra, amely attól függetlenül létrejön, hogy a szerződés megkötésére ténylegesen sor került-e, azt a jogot kell alkalmazni, amely a szerződésre alkalmazandó, vagy amelyet a szerződésre annak megkötése esetén kellett volna alkalmazni.

(2) Amennyiben az alkalmazandó jog az (1) bekezdés alapján nem határozható meg, akkor az alkalmazandó jog:

a) azon ország joga, amelyben a kár bekövetkezik, függetlenül attól, hogy a károkozó esemény mely országban következett be, valamint függetlenül attól, hogy az említett esemény közvetett következményei mely országban vagy országokban jelentkeztek; vagy

b) amennyiben a felek szokásos tartózkodási helye a károkozó esemény bekövetkezésének időpontjában ugyanabban az országban található, akkor ezen ország joga; vagy

c) amennyiben az eset valamennyi körülménye alapján egyértelmű, hogy a szerződés megkötését megelőzően folytatott tárgyalásokból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszony nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy, az a) és b) pontban említettektől eltérő országhoz, akkor e másik ország joga.

13. cikk

A 8. cikk alkalmazása

E fejezet alkalmazásában a 8. cikket kell alkalmazni a szellemi tulajdonjog megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelmekre.

IV. FEJEZET

A JOGVÁLASZTÁS SZABADSÁGA

14. cikk

A jogválasztás szabadsága

(1) A felek megválaszthatják a szerződésen kívüli kötelmi viszonyra alkalmazandó jogot:

- a) a kárt okozó esemény bekövetkezését követő megállapodás útján;

vagy

- b) ha valamennyi fél kereskedelmi tevékenysége körében jár el, a kárt okozó esemény bekövetkeztét megelőzően szabadon megtagyalt megállapodás útján is.

A jogválasztásnak kifejezettnak kell lennie, vagy annak az eset körülményeiből kellő bizonyossággal megállapíthatónak kell lennie, és harmadik személyek jogait nem sértheti.

(2) Amennyiben a kárt okozó esemény bekövetkezésének idején valamennyi jelentős tényállási elem más országban található, mint amelynek jogát a felek választották, a felek jogválasztása nem sértheti ezen másik ország olyan jogszabályi rendelkezéseinek alkalmazását, amelyekről megállapodással nem lehet eltérni.

(3) Amennyiben a kárt okozó esemény bekövetkezésének idején valamennyi jelentős tényállási elem egy vagy több tagállamban található, a felek harmadik ország jogára vonatkozó jogválasztása nem sértheti a közösségi jog – illetve adott esetben annak az eljáró bírói fórum szerinti tagállam által átültetett – olyan rendelkezéseinek alkalmazását, amelyekről megállapodással nem lehet eltérni.

V. FEJEZET

KÖZÖS SZABÁLYOK

15. cikk

Az irányadó jog alkalmazási köre

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra e rendelet szerint alkalmazandó jog különösen a következőkre vonatkozik:

- a) a felelősség alapja és mértéke, beleértve azon személyek meghatározását, akik felelősségre vonhatók az általuk elkövetett cselekményekért;
- b) a felelősség alóli mentesülés indokai, valamint a felelősség bármiféle korlátozása vagy megosztása;

- c) a károk megléte, természete és mértékének megállapítása, vagy az igényelt jóvátétel;

- d) azon intézkedések, amelyeket a bíróság az eljárási joga által meghatározott hatáskörök korlátain belül a sérülés vagy károsodás megelőzése és megszüntetése, illetve a kár megtérítése érdekében megtehet;

- e) a kártérítés vagy jóvátétel iránti igény átruházhatóságának, illetve öröklés útján történő átszállásának kérdése;

- f) azon személyek köre, akik kártérítésre jogosultak a személyesen elszenvedett károkért;

- g) kártérítési felelősség más személy cselekményeire;

- h) a kötelezettségek megszűnésének, továbbá az elévülés és a jogvesztés feltételei, beleértve az elévülési vagy jogvesztési határidők kezdetével, megszakadásával és nyugvásával kapcsolatos szabályokat is.

16. cikk

Elsőbbséget élvező kötelező rendelkezések

E rendelet egyetlen rendelkezése sem korlátozhatja az eljáró bíróság országának joga szerint érvényesülő azon szabályok alkalmazását, amelyek kötelező jelleggel, a szerződésen kívüli kötelmi viszonyra egyébként alkalmazandó jogra tekintet nélkül szabályozzák a tényállást.

17. cikk

Biztonsági és magatartási szabályok

A felelősnek tekintett személy magatartásának megítélése során – tényszerűen és megfelelő mértékben – figyelembe kell venni a felelősségre okot adó cselekmény helyén és időpontjában hatályban lévő biztonsági és magatartási szabályokat.

18. cikk

A felelős személy biztosítója elleni közvetlen keresetindítás

A kárt elszenvedő személy követelését közvetlenül érvényesítheti a kártérítésért felelős személy biztosítója ellen, amennyiben a szerződésen kívüli kötelmi viszonyra alkalmazandó jog vagy a biztosítási szerződésre alkalmazandó jog így rendelkezik.

19. cikk

A követelés törvénynél fogva történő átszállása

Amennyiben egy személyt („a hitelezőt”) szerződésen kívüli követelés illet meg egy másik személlyel („a kötelezettel”) szemben, és egy harmadik személy köteles a hitelezőt kielégíteni, vagy ténylegesen e harmadik személy elégitette ki a hitelezőt az említett kötelezettség alapján, úgy a harmadik személy e kötelezettségére irányadó jog határozza meg, hogy a harmadik személy jogosult-e – és ha igen, milyen mértékben – a kötelezettel szemben gyakorolni azon jogokat, amelyekkel a hitelező rendelkezett a kötelezettel szemben a jogviszonyukra irányadó jog alapján.

20. cikk

Több személy felelőssége

Amennyiben egy hitelezőt több olyan kötelezettel szemben illet meg követelés, akik ugyanazon követelésért tartoznak, és amennyiben a kötelezettek egyike egészben vagy részben már kielégítette a követelést, e kötelezettnek a többi kötelezettel szembeni megtérítési igényére azt a jogot kell alkalmazni, amely e kötelezettnek a hitelezővel szemben a szerződésen kívüli kötelmi viszonyból eredő kötelezettségére irányadó.

21. cikk

Alaki érvényesség

Egy szerződésen kívüli kötelmi viszonnal kapcsolatos, egyoldalú jogügylet alakilag érvényes, ha akár a kérdéses szerződésen kívüli kötelmi viszonyra alkalmazandó jog alaki követelményeinek, akár a jogügylet megtételének helye szerinti ország jogában előírt alaki követelményeknek megfelel.

22. cikk

Bizonyítási teher

(1) A szerződésen kívüli kötelmi viszonyra e rendelet szerint alkalmazandó jogot alkalmazni kell annyiban, amennyiben az a szerződésen kívüli kötelmi viszony tekintetében törvényes vélelmeket állít fel, vagy a bizonyítási teher megállapításával kapcsolatos szabályokat tartalmaz.

(2) Valamennyi jogügylet bizonyítására a fórum joga vagy a 21. cikkben említett olyan jogok egyike által elismert bizonyítási móddal kerülhet sor, amely szerint a jogügylet alakilag érvényes, feltéve, hogy az ilyen bizonyítási módot az eljáró bíróság kezelni tudja.

VI. FEJEZET

EGYÉB RENDELKEZÉSEK

23. cikk

A szokásos tartózkodási hely

(1) E rendelet alkalmazásában a társaságok, jogi személyek és jogi személyiség nélküli szervezetek szokásos tartózkodási helyének a központi ügyvezetés helye tekintendő.

Ha azonban a kárt okozó esemény, illetve a kár fióktelep, képviselet vagy más telephely működéséből származik, a szokásos tartózkodási helynek a fióktelep, képviselet vagy más telephely tekintendő.

(2) E rendelet alkalmazásában a saját üzleti tevékenysége körében eljáró természetes személy szokásos tartózkodási helye e személy üzleti tevékenységének fő helye.

24. cikk

A tovább- és visszaút kizárása

Valamely ország e rendelet szerint alkalmazandó joga alatt az adott országban hatályban lévő jogszabályokat kell érteni, a nemzetközi magánjogi jogszabályok kizárásával.

25. cikk

Az egynél több jogrendszerrel rendelkező államok

(1) Ha egy állam több olyan területi egységből áll, amelyek mindegyike saját jogszabályokkal rendelkezik a szerződésen kívüli kötelmi viszonyok vonatkozásában, akkor az e rendelet szerint alkalmazandó jog meghatározása céljából mindegyik területi egységet országnak kell tekinteni.

(2) Azon tagállam, amelyben az egyes területi egységek a szerződésen kívüli kötelmi viszonyok vonatkozásában saját jogszabályokkal rendelkeznek, nem köteles e rendeletet alkalmazni a kizárólag e területi egységek jogai között fennálló kollízió esetén.

26. cikk

A fórum közrendje

Az e rendelet szerint meghatározott jog valamely rendelkezésének alkalmazását csak abban az esetben lehet megtagadni, ha az ilyen alkalmazás nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen a fórum közrendjével.

27. cikk

A közösségi jog egyéb rendelkezéseivel való kapcsolat

E rendelet nem érinti az olyan közösségi jogi rendelkezések alkalmazását, amelyek egy adott kérdéssel kapcsolatban a szerződésen kívüli kötelek tekintetében irányadó kollíziós szabályokat írnak elő.

28. cikk

Kapcsolat a meglévő nemzetközi egyezményekkel

(1) E rendelet nem érinti az olyan nemzetközi egyezmények alkalmazását, amelyekben e rendelet elfogadásának időpontjában egy vagy több tagállam részes, és amelyek a szerződésen kívüli kötelek vonatkozásában kollíziós szabályokat állapítanak meg.

(2) Az e rendeletben szabályozott kérdések vonatkozásában azonban e rendelet – mint a tagállamok közötti rendelet – elsőbbséget élvez a kizárólag két vagy több tagállam között megkötött egyezményekkel szemben.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

29. cikk

Az egyezmények jegyzéke

(1) A tagállamok 2008. július 11-ig közlik a Bizottsággal a 28. cikk (1) bekezdésében említett egyezmények jegyzékét. Amennyiben a tagállamok ezen időpontot követően felmondják ezen egyezmények valamelyikét, erről értesítik a Bizottságot.

(2) A Bizottság a kézhezvételüket követő hat hónapon belül közzéteszi az alábbiakat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*:

- i. az (1) bekezdésben említett egyezmények jegyzéke;
- ii. az (1) bekezdésben említett egyezmények felmondása.

30. cikk

Felülvizsgálati záradék

(1) A Bizottság legkésőbb 2011. augusztus 20-ig jelentést nyújt be e rendelet alkalmazásáról az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak. Szükség esetén ezt a jelentést a rendelet kiigazítására irányuló javaslatok kísérik. A jelentés különösen a közlekedési balesetekből, valamint a magánélet és a személyiségi jogok – többek között a jó hírnév – megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyokat vizsgálja meg. A jelentés tartalmazza:

- i. a különböző joghatóságokban a külföldi jog figyelembevételi módjának hatásairól szóló tanulmányt, amely magában foglalja azt is, hogy a tagállami bíróságok mennyiben alkalmaznak külföldi jogot e rendelet alapján a gyakorlatban;

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek megfelelően.

Kelt Strasbourgban, 2007. július 11-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök
H.-G. PÖTTERING

- ii. tanulmányt e rendelet 28. cikkének hatásairól a közúti balesetekre alkalmazandó jogról szóló, 1971. május 4-i hágai egyezmény tekintetében.

(2) A Bizottság legkésőbb 2008. december 31-ig tanulmányt nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a magánélet és a személyiségi jogok megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jog terén fennálló helyzetről, figyelembe véve a sajtószabadságra és a médiában érvényesülő véleménynyilvánítási szabadságra vonatkozó szabályokat, valamint a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvhez ⁽¹⁾ kapcsolódó kollíziós kérdéseket.

31. cikk

Időbeni alkalmazás

Ezt a rendeletet a hatálybalépését követően bekövetkező, károkozó eseményekre kell alkalmazni.

32. cikk

Az alkalmazás időpontja

Ezt a rendeletet 2009. január 11-től kell alkalmazni, kivéve a 29. cikket, amelyet 2008. július 11-től kell alkalmazni.

a Tanács részéről
az elnök
M. LOBO ANTUNES

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

A Bizottság nyilatkozata a felülvizsgálati záradékról (30. cikk)

A Bizottság a „Róma II.” rendelet 30. cikkének keretében az Európai Parlament és a Tanács felkérésére legkésőbb 2008 decemberéig tanulmányt nyújt be a magánélet és a személyiségi jogok – többek között a jó hírnév – megsértéséből eredő szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó jog helyzetéről. A Bizottság figyelembe veszi a helyzet minden aspektusát, és szükség esetén megteszi a megfelelő intézkedéseket.

A Bizottság nyilatkozata a közúti balesetekről

Figyelembe véve, hogy a közúti balesetek áldozatainak nyújtott kártérítés mértéke tekintetében az egyes tagállamok egymástól eltérő gyakorlatot folytatnak, a Bizottság kész megvizsgálni azon uniós polgárok egyedi problémáit, akik a szokásos tartózkodási helyüktől eltérő tagállamban szenvedtek közúti balesetet. Ennek érdekében a Bizottság 2008 végéig tanulmányt nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben felvázolja a határokon átnyúló jellegű balesetek áldozatai helyzetének javítását célzó valamennyi lehetőséget, beleértve a biztosítás kérdéseit is. Ez a tanulmány egy zöld könyv alapjául szolgálna.

A Bizottság nyilatkozata a külföldi jog kezeléséről

A Bizottság tudatában van annak, hogy a tagállamok egymástól eltérő gyakorlatot folytatnak a külföldi jog kezelésével kapcsolatban, és legkésőbb a „Róma II.” rendelet hatálybalépésétől számított négy éven belül – de ha lehet, már hamarabb – horizontális tanulmányt tesz közzé a külföldi jognak a tagállamok bíróságai által a polgári és kereskedelmi ügyekben történő alkalmazásáról, tekintettel a hágai program célkitűzéseire. A Bizottság továbbá szükség esetén kész meghozni a megfelelő intézkedéseket.
